

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE

For Miljøvurdering af
Kommuneplantillæg nr. 1 Luftledningsforbindelse mellem Kassø og Frøslev,
Kommuneplantillæg nr. 2, Teknisk anlæg ved Kassø
og Lokalplan nr. 103, Højspændingsstation ved Kassø

August 2017

Indhold

1.Indledning	3
2. Hvordan høringssvar er taget i betragtning	4
2.1 Gennemgang af høringssvar.....	6
2.2 Resumé af høringssvar med bemærkninger.....	6
3. Hvordan miljøhensyn er integreret i planen	23
3.1 Kumulative effekter med Lokalplan nr. 88 samt Kommuneplantillæg nr. 3..	24
4. Hvordan miljørapporten er taget i betragtning	25
5. Hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af alternativer	30
6. Overvågning.....	31

1. Indledning

Aabenraa Kommune har den 26. november 2015 besluttet at igangsætte planlægningen for etablering af en 400 kV luftledningsforbindelse fra transformerstation Kassø ned til den dansk-tyske grænse. Beslutningen blev truffet på baggrund af en VVM-anmeldelse af projektet, som Energinet sendte til Aabenraa Kommune den 21. september 2015. VVM-anmeldelsen blev videresendt til Miljøstyrelsen (dengang Naturstyrelsen), da Miljøstyrelsen er VVM-myndighed i alle sager, hvor Energinet er bygherre.

I henhold til planloven skal kommuneplanen udpege arealer til tekniske anlæg og fastsætte retningslinjer herfor. Det gælder bl.a. for udbygning og ændringer i højspændingsnettet. Etablering af en ny 400 kV luftledningsforbindelse kan derfor kun ske, når der er fastlagt retningslinjer for dette i kommuneplanen. Aabenraa Kommune har derfor udarbejdet forslag til Kommuneplantillæg nr. 1 - Luftledningsforbindelse mellem Kassø og Frøslev.

Ligeledes skal kommuneplanen indeholde rammer med tilhørende retningslinjer for den af projektet følgende arealudvidelse af højspændingsstationen ved Kassø. Aabenraa Kommune har derfor udarbejdet forslag til Kommuneplantillæg nr. 2 – Teknisk anlæg ved Kassø.

Den konkrete udbygning af Station Kassø forudsætter også en lokalplan, hvorfor Aabenraa Kommune også har udarbejdet forslag til Lokalplan nr. 103 – Højspændingsstation ved Kassø.

I henhold til § 7.2 og bilag 1 og bilag 2 i bekendtgørelse af Lov om miljøvurdering af planer og programmer skal der laves en miljøvurdering af disse planforslag.

Aabenraa Kommune har sammen med Miljøstyrelsen besluttet, at der udarbejdes én samlet rapport (Miljørapport) som både indeholder en VVM-redegørelse for projektet og en Miljøvurdering af forslag til Kommuneplantillæg nr. 1 - Luftledningsforbindelse mellem Kassø og Frøslev, forslag til Kommuneplantillæg nr. 2 – Teknisk anlæg ved Kassø og forslag til Lokalplan nr. 103 – Højspændingsstation ved Kassø.

Efter planforslagene har været i offentlig høring, er der udarbejdet nærværende sammenfattende redegørelse, der sammen med miljøvurderingen danner grundlag for endelig vedtagelse af planforslagene. Den sammenfattende redegørelse skal indeholde følgende emner:

- Hvordan høringssvar er taget i betragtning
- Hvordan miljøhensyn er integreret i planen
- Hvordan miljørapporten er taget i betragtning
- Hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af alternativer
- Overvågning

Den sammenfattende redegørelse er en del af den politiske behandling forud for vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan. Den sammenfattende redegørelse offentliggøres sammen med de vedtagne planer på Aabenraa Kommunes hjemmeside. Plangrundlaget skal være tilvejebragt forud for, at Miljøstyrelsen kan give VVM-tilladelse til projektet.

2. Hvordan hørings svar er taget i betragtning

Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering for 400 kV luftledningsforbindelse Kassø-Frøslev, har været sendt i offentlig høring i perioden 3. marts 2017 til den 28. april 2017.

De modtagne hørings svar omhandler en lang række emner, herunder primært:

- valg af linjeføring blandt de syv mulige varianter (Variant A-G)
- kabellægning af luftledningen
- tilretning af linjeføringen inden for planlægningsbæltet
- at få samlet infrastrukturen af hensyn til støj og visuelle forhold
- hensyn til naturen og de tilknyttede rekreative interesser (plantagerne og generelt)
- de kulturhistoriske interesser omkring Hærvejen og i Frøslevlejren
- værdiforringelse og mulighed for økonomisk erstatning
- sundhedsaspekter og magnetfelter
- restriktioner på ejendomme som følge af projektet

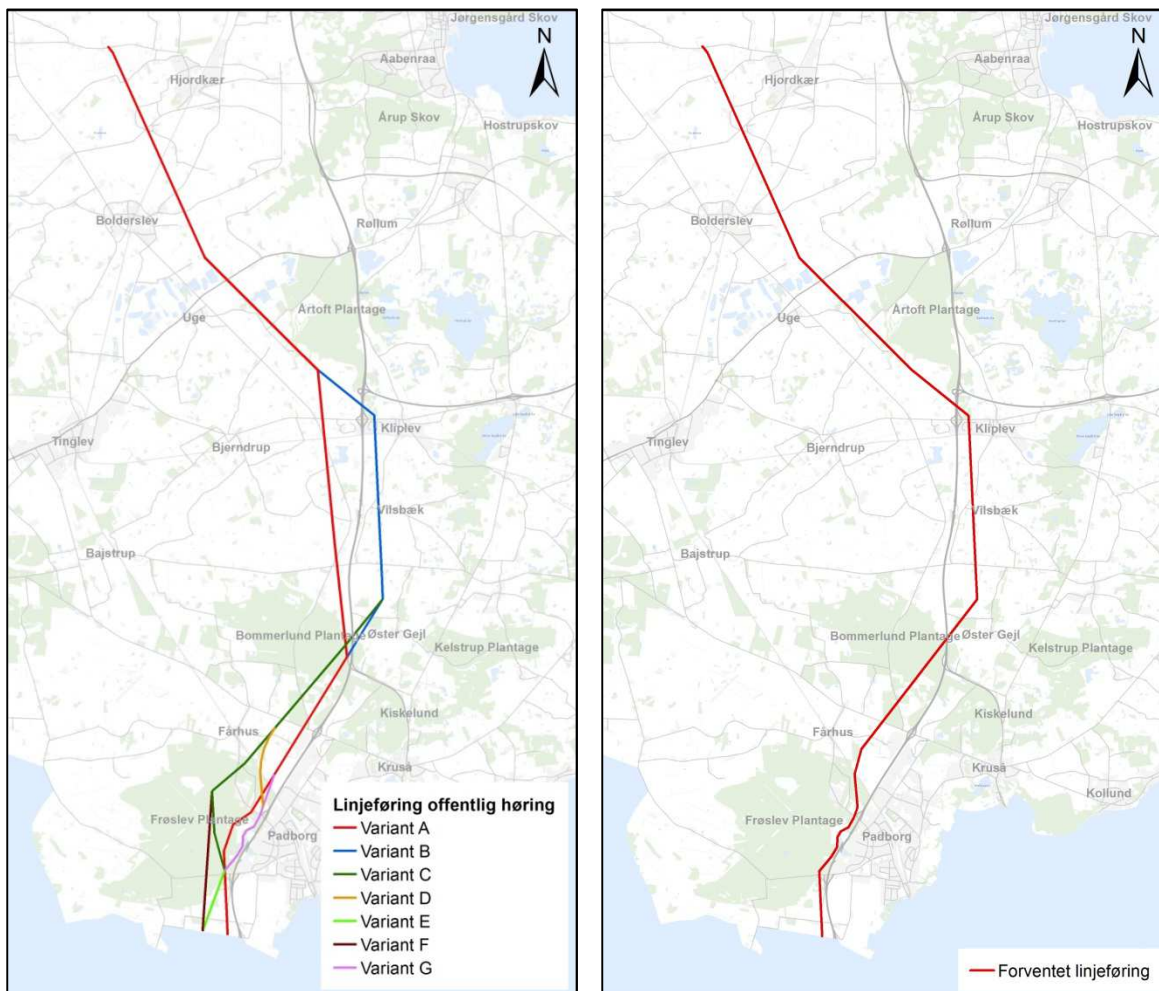
Et resumé af hvert enkelt hørings svar og bemærkninger til svaret fremgår af kapitel 3.

Høringen har medført, at Energinet har revurderet sin foretrukne linjeføring. I stedet for Variant A på hele strækningen mellem Kassø og Frøslev, peger Energinet på Variant A, kombineret med Variant B gennem Klipleve og Variant G tæt på motorvejen gennem Frøslev Plantage. Se Figur 1 samt detaljeret kort i Bilag 1.

Aabenraa Kommune har ønsket at friholde det udlagte, men uudnyttede erhvervsområde ved Padborg for luftledningen. Dette skyldes hensyn til vækstmulighederne i lokalområdet og da erhvervsområdet langs motorvejen fremover forventes at blive mere attraktivt. En linjeføring gennem arealet kan have lokaløkonomiske konsekvenser i form af færre nye arbejdspladser, da dets attraktivitet mindskes.

På denne strækning er det derfor Variant C i kombination med Variant D som Energinet peger på. De syv mulige linjeføringer (Variant A-G) som de så ud i offentlighedsfasen er vist til venstre i Figur 1. Den linjeføring som der udstedes kommuneplantillæg til, og som er en kombination af Variant A, Variant B, Variant C, Variant D og Variant G ses til højre på Figur 1.

Kommuneplantillægget udstedes til et etableringsbælte på 300 m, dvs. at der er sket en indsnævring i forhold til det planlægningsbælte på ca. 500 m som var fremlagt i offentlig høring. Det etableringsbælte som vil være gældende i det vedtagne kommuneplantillæg kan ses i Bilag 1 til denne sammenfattende redegørelse. Indsnævringen af planlægningsbæltet er sket bl.a. på baggrund af hørings svarene.

Figur 1 Til venstre ses de syv linjeføringer som var i offentlig høring. Til højre ses den forventede linjeføring efter den offentlige høring, som ligger i det etableringsbælte, hvortil der udstedes kommuneplantillæg.

Det fremgår af høringssvarene og af Miljørapporten, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning af landskabet i de områder, hvor der ikke er en luftledning i dag, og hvor der er særlige landskabelige, kulturhistoriske eller rekreative interesser.

Det vil få betydning for de mennesker, der bor og færdes nær den nye linjeføring. Høringssvarene har derfor indgået som en væsentlig parameter i det endelige valg af linjeføring. Der henvises til kapitel 2.1 hvor de enkelte høringssvar er fremlagt samt til kapitel 3 og 4 hvor det fremgår, hvordan miljöhensyn er integreret i planen og hvordan miljørapporten er taget i betragtning.

2.1 Gennemgang af høringsvar

Der er i høringsperioden indkommet 29 høringsvar. Der er indkommet 16 høringsvar fra privatpersoner samt 2 underskriftsindsamlinger fra henholdsvis Husstande ved Gejlå (44 husstande med 71 personer) og beboere i Kragelund, Fårhus, Vejbæk, Østerbæk, Bovmark, Frøslevlejren, Sofiedal og Bommerlund samt besøgende i skoven og hundeskoven (290 personer). Herudover er der modtaget høringsvar fra de offentlige instanser Banedanmark, Nationalmuseet og Naturstyrelsen samt fra syv interessenter som f.eks. D.S.I. Frøslevlejren, Bov Menighedsråd og Sønderjyllands Golfklub. Endelig er der kommet høringsvar fra den tyske myndighed Ministeriet for Energiomstilling, Landbrug, Miljø og Arealer i Schleswig-Holsten (MELUR).

Høringsvarene er sammenfattet og kommenteret i det følgende.

2.2 Resumé af høringsvar med bemærkninger

1: Privatperson (Hans Schultz Hansen)

Resume:

Ingen bemærkninger

Bemærkninger:

Intet yderligere

2: Privatperson (Gert Madsen, Fårhus)

Resume:

Synes ikke at projektet er en god ide. Mener at ledningerne skal graves ned. Nævner at mange ikke ønsker at bo nær elledninger, da de kan være skadelige og hormonforstyrrende. Ledningerne påvirker huspriserne og muligheden for senere at kunne sælge det. Der er mange børn i Fårhus, som kan tage skade eller kravle op i masterne.

Bemærkninger:

Aabenraa Kommune har forståelse for ønsket om at ledningerne bliver gravet ned. Men i de retningslinjer for udbygningen af el-transmissionsnettet, som Energistyrelsen offentliggjorde i 2008 fremgår det at strækningen mellem Kassø og Frøslev skal være luftledninger.

I forhold til at ledningerne kan være skadelige og hormonforstyrrende antages dette at være en bekymring for magnetfelterne omkring ledningerne. Overalt hvor der går en strøm findes et magnetfelt, dvs. også omkring højspændingsledninger. Magnetfeltets styrke falder meget hurtigt med afstanden fra kilden og to magnetfelter kan til en vis grad ophæve hinanden, hvilket f.eks. sker for luftledningen mellem Kassø og Frøslev, hvor der hænger to systemer på masterne. Siden slutningen af 1970'erne er der forsket i, om magnetfelter fra højspændingsanlæg er sundhedsskadelige. I forhold til de langsigtede konsekvenser af boliger tæt på højspændingsledninger har forskerne haft mistanke om en øget risiko for børneleukæmi. Det kan dog ikke påvises og sammenhængen er meget svag. Der er derfor ikke noget, der tyder på, at højspændingsanlæg har betydning for om børn får kræft. Der er heller ikke noget der tyder på en øget risiko for voksne med bopæl tæt på højspændingsanlæg.

Med baggrund i forskningen anbefaler myndighederne et forsigtighedsprincip om, ikke at etablere nye højspændingsledninger nær eksisterende boliger eller børneinstitutioner eller nye boliger eller institutioner nær eksisterende højspændingsledninger. I forbindelse med detailplanlægningen af projektet følger Energinet forsigtighedsprincippet og holder størst mulig afstand til boliger.

Det er korrekt at tilstedeværelsen af en luftledning i nærheden vil påvirke huspriserne. Derfor har Energinet indgået landsaftale med Landbrug & Fødevarer samt Dansk Energi om, at der udbetales erstatning til lodsejere i nærheden af luftledningerne efter fastsatte takster og retningslinjer, så der gives ensartede beløb uanset hvor i landet man bor/påvirkes. Der ydes dels erstatning til de lodsejere som får rådighedsindskrænkninger på deres ejendom som følge af placering af master og/eller ledninger. Derudover vil man også få erstatning hvis ledningen ligger inden for 280 m fra boligen eller 100 m fra driftsbygninger, uanset om anlægget står på ens ejendom. De præcise retningslinjer for udbetaling af erstatning fremgår af Landsaftalen som kan downloades [her](#).

Det er ikke muligt at kravle op i materne. Det skyldes at masterne består af rør med en glat overflade. Inde i røret findes en stige, men adgang hertil er lukket af en aflåst luge.

3: Privatperson (Holger Nielsen, Bag Volden 12 i Bolderslev)

Resume:

Stemmer ja til linjen

Bemærkninger:

Ingen.

4: Banedanmark (Nina Schou Kristensen)

Resume:

Påpeger at gældende regler og normer i henhold til jernbaneloven skal overholdes. Banedanmark forventer at blive inddraget når linjeføring er valgt, da den vil krydse jernbanen flere steder, hvortil der skal søges om krydsningstilladelse. Ved luftledninger over 60 kV med en afstand til banen på under 500 m skal Banedanmark beregne nærføring.

Bemærkninger:

Efter tilvejebringelse af plangrundlag og udstedelse af VVM-tilladelse tager Energinet kontakt til Banedanmark i forbindelse med detailplanlægningen for at koordinere og sikre, at de nødvendige tilladelser bliver søgt, herunder at de for Banedanmark nødvendige oplysninger i forhold til nærføring bliver leveret.

5: Privatperson (Kay og Hanne Nothlev, Gl. Oksevej 2)

Resume:

Kommenterer på Variant A som går tæt på ejendommen, med haven lige ud til. Stiller spørgsmålstegn ved, om man kender de langsigtede konsekvenser af magnetfelter. Holder meget af fugle og dyreliv i haven og mener at larm og udseende fra master og ledninger vil gå ud over dette. Masterne er meget store og skæmmer udsigten fra haven og vil forringe husprisen betydeligt.

Forventer at flytte inden for nogle år og frygter at huset ikke kan sælges og at erstatningen fra Energinet ikke dækker tabet.

Bemærkninger:

I forhold til magnetfelter henvises til bemærkningerne til høringsvar 2 og at Energinet skal følge de danske sundhedsmyndigheders forsigtighedsprincip og holde størst mulig afstand til boliger.

Ledningerne vil udsende støj og særligt i fugtigt vejr vil de kunne høres. I dette projekt op-hænges i alt seks ledninger (faser), tre på hver side af masten. Hver ledning består af tre del-ledninger (triplex), hvilket giver mindre støj end ved ældre luftledninger, hvor der kun er to

ledninger (duplex). Den nye 400 kV ledning støjer således mindre end den 220 kV ledning som den erstatter.

De vejledende støjgrænser gælder ikke for et luftledningsanlæg, men vil være overholdt i en afstand af 20 m fra anlægget (40 dB).

Påvirkning af dyrelivet er beskrevet i Miljørapporten. Potentielle negative påvirkninger på beskyttede arter omfatter fældning af egnede yngletræer for flagermus samt påvirkning af bestande af padde og markfirben under anlægsarbejdet. Der er gennemført afværgeforanstaltninger som sikrer mod at en sådan påvirkning sker, i form af retningslinjer for træfældning og anlægsarbejder i områder som er levesteder for padde og markfirben. Herudover er der risiko for, at større rovfugle samt gæs, svaner og ugler vil kollideres med ledningerne. Påvirkningen vil have konsekvenser for individer og eventuelle familiegrupper eller yngel, men vurderes ikke at være væsentlig for bestandene.

Den linjeføring som der udstedes kommuneplantillæg til, er valgt bl.a. på grund af de mindre miljøpåvirkninger som den medfører og de høringssvar der er modtaget. Den bekymring som udtrykkes i høringssvaret er imødekommet idet linjeføringen ikke påvirker det område som høringssvaret omhandler.

6: Frøslevlejrens Efterskole (Bestyrelsesformand Erik Schrøder og Forstander Annette Hess)

Resume:

Efterskolen har 112 elever i 8., 9. og 10. klasse og 20 medarbejdere.

Af hensyn til skolevirksomheden, området natur, aktiviteterne i Frøslevlejren og den fremtidige Visions- og Helhedsplan ønsker skolen, at linjeføringen skal ligge så langt fra Frøslevlejren som muligt. Dvs. en kombination af Variant A og Variant G, som ligger tættest muligt på motorvejen.

Vision- og Helhedsplanen for Frøslevlejren foreslår at skolen får mulighed for at åbne arealerne op mod skoven, anlægge udendørsfaciliteter mellem skolen og skoven og inddrage skoven i større omfang i undervisningen. En linjeføring vest om lejren, Variant C, vil ikke være hensigtsmæssig i forhold til dette.

Bemærkninger:

Den linjeføring som der udstedes kommuneplantillæg til, er valgt bl.a. på grund af de mindre miljøpåvirkninger som den medfører og de høringssvar der er modtaget. Den bekymring som udtrykkes i høringssvaret er imødekommet idet linjeføringen er den som høringssvaret ønsker, dvs. en kombination af Variant A og Variant G.

7: De konservative i Aabenraa Kommune (Severin Sivesgaard, Bjerndrup Bygade 32, Bjerndrup)

Resume:

Mener at naturen i Frøslev Plantage indeholder så store herlighedsværdier og naturværdier, at luftledningerne bør graves ned. Som minimum på strækningen fra jernbanen og ned mod grænsen. Det har man gjort andre steder og bør også kunne gøre her.

Hvis der ikke kabellægges foretrækkes variant D, øst om Frøslevlejren, da denne skader naturen mindst (red: mener muligvis G, som ligger mest yderligt i Frøslev Plantage).

Forstår ikke at linjeføringen skal krydse motorvejen to gange (Variant B), og mener at den i stedet bør blive mod vest (Variant A)

Bemærkninger:

Som bemærket til høringsvar 2 har Aabenraa Kommune forståelse for ønsket om at ledningerne bliver gravet ned, men dette projekt skal etableres med luftledninger.

Kabellægning gennem Frøslev Plantage vil også medføre miljømæssige konsekvenser af følgende årsager: For at kunne grave kablet ned, skal skoven ryddes i et bælte på ca. 36-50 m. I et bælte på 30-40 m må der efterfølgende ikke plantes træer med dybdegående rødder af hensyn til kablet. De to steder hvor luftledningen ville skulle gå ned i et kabel, skal der etableres en kabelovergangsstation. Størrelsen på en kabelovergangsstation afhænger af bl.a. af kravet til overføringskapacitet og behov for koblingsanlæg og vil variere mellem 5.000 og 50.000 m².

Den linjeføring gennem Frøslev Plantage som kommuneplantillægget fastlægger ligger øst for Frøslevlejren, hvorved høringsvaret imødekommes. Denne linjeføring vurderes bl.a. at minimere påvirkningen af Frøslev Plantage.

Linjeføringen krydser motorvejen to gange, modsat ønsket i høringsvaret. Det skyldes som beskrevet i Miljørapporten at miljøpåvirkningen af landskab, kulturhistorie og rekreative interesser er mindre ved denne linjeføring (Variant B).

8: Privatperson. (Familien Brix Jensen, Årtoftevej 2, Kliplev)

Resume:

Familien har gennemrenoveret hus og have og vil blive meget berørt hvis Variant A vælges. Mener at fordi luftledningen vil komme til at gå hen over mark/have vil den ødelægge det idylliske ved at bo på landet og den vil ikke pynte.

Luftledningen vil larme ved frost og i regnvejr som meget ofte forekommer og ledningen summer, hvilket er irriterende.

At ledningen larmer mindre end den eksisterende er uden betydning, da her ikke findes en i forvejen.

På grund af husets placering vil der på længere sigt ikke være mulighed for at bygge til og huset vil få et værditab.

Stiller spørgsmål ved magnetfelter og betydningen for familiens sundhed. Mener at der er forskning der viser, at der er stråling indtil 100 meter fra masten.

Anerkender behovet for strøm, men mener at man skal bibeholde ledningerne hvor de er nu (Variant B).

Usikkerheden i forhold til luftledningen giver mange søvnløse nætter og bekymring om, hvorvidt det bliver nødvendigt at flytte fra hjemmet.

Bemærkninger:

Aabenraa Kommune har forståelse for bekymringen i forhold til magnetfelter og støj. Som beskrevet i bemærkningerne til høringsvar 2 følger projektet de danske sundhedsmyndigheders forsigtighedsprincip og holder størst mulig afstand til boliger.

Som beskrevet i bemærkningerne til høringsvar 5 vil der være støj fra ledningen, De vejledende støjgrænser gælder ikke for et luftledningsanlæg, men vil være overholdt i en afstand af 20 m fra anlægget (40 dB).

Den linjeføring som kommuneplantillægget udstedes for er ikke Variant A på den omhandlede strækning, hvorved høringsvaret imødekommes. Fravalget af Variant A skyldes bl.a. som beskrevet i Miljørapporten at miljøpåvirkningen af landskab, kulturhistorie og rekreative interesser er større ved denne linjeføring end alternativet (Variant B).

9: Haderslev Stift (Maria Halkien Linemann)

Resume:

Ingen indsigelse mod projektet da det ikke berører kirkelige interesser.

Bemærkninger:

Ingen.

10: Privatperson (Susanne og Jacob Thy Clausen, Alslevvej 1)

Resume:

Købte i 2007 Alslev Hovedgaard og er halvvejs gennem en istandsættelse.

Har forståelse for projektet, men stiller spørgsmål ved, hvorfor der ikke kan laves en linjeføring vest for den eksisterende ledning og dermed også udenom Søderup og Alslev. Er bekymrede for konsekvenserne af den nuværende linjeføring for ejendommen.

Har været i dialog med realkreditinstituttet som har tilkendegivet, at ejendommen fremover vil blive klassificeret som en "risikoejendom". Dette har væsentlig betydning for lånemulighederne.

Har været i dialog med Energinet som har svaret "*Energinet har ikke mulighed for at dække eventuelle tab forårsaget af evt. forringede låneforhold vedr. jeres realkreditinstitut, da det ligger uden for Energinets domæne*". Frygter at blive fanget mellem Energinet og Realkreditinstituttet og ikke have råd til at færdiggøre istandsættelsen og evt. blive tvunget til at sælge. Med risiko for et stort økonomisk tab.

Bemærkninger:

I arbejdet med at finde den endelige linjeføring har der været lagt stor vægt på at så få boliger som muligt bliver berørt. Nogle boliger vil blive generet, men antallet er reduceret så meget som muligt.

På strækningen ved Søderup og Alslev ligger mange boliger tæt på den eksisterende 220 kV ledning ligesom de vil ligge tæt på den kommende 400 kV ledning. Linjeføringen er i udgangspunktet lagt nordøst for den eksisterende ledning, for at minimere antallet af påvirkede boliger. Ved at placere den nye 400 kV ledning sydvest for den eksisterende 220 kV ledning, vil 400 kV ledningen komme meget tæt på Søderup og de boliger der ligger her. En linjeføring syd for Søderup blev foreslået i forbindelse med 1. offentlighedsfase for projektet. Den blev fravalgt bl.a. på grund af de yderligere knæk på linjeføringen og afstanden til den eksisterende ledning, som øger den landskabelige påvirkning. Herudover fordi linjeføringen krydsede den eksisterende 220 kV ledning og dermed medførte en yderligere landskabelig påvirkning.

Den præcise linjeføring inden for etableringsbæltet vil først blive fastlagt på baggrund af forhandlinger med de individuelle lodsejere. Den linjeføring der er vist i Bilag 1 er således den forventede linjeføring og der kan ske tilretninger. Dog vil linjeføringen komme til at ligge indenfor det etableringsbælte der er vist i Bilag 1.

Energinet kan alene tilbyde erstatning for de forhold, som er beskrevet i landsaftalen, som Energinet.dk har indgået med Landbrug & Fødevarer samt Dansk Energi. Landsaftalen fastsætter takster og retningslinjer i forbindelse med udbetaling af erstatning til lodsejere i nærheden af luftledningerne. Landsaftalen for 2017 kan downloades [her](#).

11. Privatperson. (Steen Helge Pedersen. Jagtret på matr. 895 og 476 i Frøslev Plantage)

Resume:

Er bekymret for påvirkningen af matrikler i Frøslev Plantage hvor han har jagtret. Matriklerne bliver påvirket af Variant A og C. Har ombygget en lade på arealet og bygget en lille hytte i området.

Ønsker at ledningen skal føres øst eller vest om matriklerne, da han ellers ikke længere vil kunne benytte dem som et fristed i sin dagligdag

Bemærkninger:

De linjeføringer (Variant A og Variant C) som kunne have påvirket lodsejerens matrikler er blevet fravalgt. Etableringsbæltet for den valgte linjeføring (Variant G) omfatter ikke matriklerne.

12. Privatperson (Martin og Hermann Beuschau. Hærvejen 68 og Gyvelvej 1)

Resume:

Indsigelse mod Variant A mellem Årtoft og Bommerlund Plantage på grund af indgreb med deraf følgende ulemper og forringelser på ejede landbrugsarealer. Herudover betænkelig ved påvirkning af Hærvejen og dens besøgende samt gener for en masse nye lodsejere. anbefaler at man gennemfører Variant B, da den ikke påvirker nye lodsejere eller kulturminde ved Hærvejen.

Bemærkninger:

Ulemper og forringelse af landbrugsdriften vil blive erstattet efter retningslinjerne i landsaftalen, som Energinet har indgået med Landbrug & Fødevarer samt Dansk Energi. Erstatning for anbringelse af et luftledningsanlæg består bl.a. af en erstatning for master, som dækker over den gene landbruget får, ved at skulle køre udenom masten. Derudover ydes en erstatning for de restriktioner som pålægges arealet under luftledningen. Landsaftalen for 2017 kan downloades [her](#).

På baggrund af de miljøpåvirkninger der er identificeret i miljørapporten og ud fra en samlet vurdering af de indkomne høringssvar er Variant A fravalgt på strækningen mellem Årtoft Plantage og Bommerlund Plantage. Høringssvaret er dermed imødekommet.

13. Bov Menighedsråd (Formand Marius Nørgaard og Formand for Skovudvalget Arne Bondo-Andersen)

Resume:

Menighedsrådet ejer 50 ha skov mellem Bommerlund og Frøslev Plantage og finder det ud fra en samlet vurdering af de planlægningsmæssige, skovbrugsmæssige og landskabelige aspekter vigtigt, at den nye elledning placeres så tæt som muligt på motorvejen.

Bemærkninger:

Ved valget af den endelige linjeføring på strækningen mellem Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage har Aabenraa Kommune ønsket at friholde det udlagte, men uudnyttede erhvervsområde ved Padborg for luftledningen, hvorfor linjeføringen ikke er nær motorvejen, hvorved høringssvaret ikke imødekommes.

I forbindelse med detailplanlægning og endelig fastlæggelse af placering af master og ledninger, vil alle grundejere få besøg af en repræsentant fra Energinet, som præsenterer et forslag til luftledningens linjeføring på ejendommen.

Grundejeren har her mulighed for at komme med ønsker til en eventuel justering af linjeføringen.

14. Privatperson (Hans Henrik Post, Vestergade 5)

Resume:

Ejer arealet hvor både Variant A, Variant E og Variant F krydser grænsen.

Foretrækker absolut Variant A, da landskabet generes mindst, fordi der står luftledninger i forvejen. Herudover er området allerede påvirket af støj fra motorvejen, så yderligere støj fra ledningen vil ikke genere.

Der bør tages så meget hensyn til naturen som muligt, hvilket man gør ved at lade den følge motorvejen. Samtidig vil man ikke forhindre byggeri af f.eks. nye stalde. Ejer arealerne som vil blive påvirket af E og F. De er købt for at have mulighed for at etablere husdyrproduktion. Va-

riant A vil ikke ødelægge denne mulighed, da det ikke er aktuelt at bygge så tæt på motorvejen.

Mener at linjeføringer centralt i Frøslev Plantage vil ødelægge denne, hvilket ikke er nødvendigt. Kun få mennesker kommer nær motorvejen, så her vil man ikke genere mennesker eller friluftsliv.

Har intet imod master på ejendommen, så længe de tilpasses landbrugsbedriften.

Bemærkninger:

Holdningerne til placering af den endelige linjeføring har indgået i valget af den endelige placering. Det kan oplyses at Energinet i forbindelse af detailplanlægning og endelig fastlæggelse af placering af master og ledninger, vil besøge alle grundejere for at præsentere et forslag til luftledningens linjeføring på ejendommen.

Grundejeren har her mulighed for at komme med ønsker til en eventuel justering af linjeføringen.

15: Privatperson (Gerda og Jens Chr. Beuschau. Gyvelvej 3)

Resume:

Mener at Variant A vil være en meget dårlig løsning, da den berører mange hjem på Gejlåmark med unge familier med små børn og da den totalt vil ødelægge den fine natur langs ådalen ved Gejlå.

Den vil give en meget trist udsigt for den mange turister som hvert år vandrer og cykler af hærvejen for at nyde den smukke natur fra Povls Bro til Gejlå Bro samt Bommerlund Plantage. Fra Gejlåbro vil blikket mod øst fremover blive fanget af luftledningen og master i stedet for naturen. Mener at Variant B bør vælges.

Bemærkninger:

Den valgte linjeføring er Variant B og høringssvaret er dermed imødekommet.

16: Privatperson (Annegrethe og Anders Christensen, Ryttervad 2, Gejlå)

Resume:

Ejendommen har været i familiens eje siden 1964, og blev kraftigt påvirket i 1979, da man anlagde motorvejen. Støjen fra motorvejen er en del af hverdagen og noget som 2. generation som overtog gården i 2009 har valgt at leve med, på trods af den store gene.

1. generation bor fortsat tæt på, og i hverdagen opleves et dejligt sammenhold og familieidyl. Nu er der risiko for at blive påvirket igen, og familien føler sig bortdømt og fanget.

Familien er plaget af motorvejen og Variant A vil medføre en følelse af at være mast inde mellem to grimme elementer.

Masterne vil være til stor gene for landbrugsdriften og medføre et værditab, som ikke vurderes at kunne modsvares af den erstatning der ydes. Særligt én mark, vil muligvis skulle trækkes ud af driften.

Marken der bliver påvirket af Variant A bruges også til jagt, som er en af de væsentlige årsager til glæden ved ejendommen.

Har svært ved at finde argumenter der taler for Variant A fremfor Variant B. Det er muligt at økonomi er et argument, men det bør ikke vægtes højt i et så rigt land som Danmark.

Kritiserer kraftigt det lange sagsforløb som betyder, at alle tiltag på ejendommen er sat i stå og hele nærområdet på pause pga. usikkerheden om de endelige planer.

Bemærkninger:

I forhold til erstatning henvises til høringssvar 2, hvor der er en henvisning til retningslinjerne for erstatning som de fremgår af den aftale der er indgået mellem bl.a. Energinet og Landbrug & Fødevarer.

Den valgte linjeføring er Variant B og høringssvaret er dermed imødekommet. Økonomi er en faktor som indgår i Energinets projektfastlæggelse idet omkostningerne skal finansieres af alle elforbrugere og dermed er et samfundsøkonomisk anliggende.

Aabenraa Kommune har forståelse for, at det lange sagsforløb er en belastning for de borgere der muligvis kan blive påvirket. At finde frem til placering af et projekt som dette kræver imidlertid mange og grundige vurderinger, hvorfor processen kan blive langvarig.

17: Fælles høringssvar fra 44 husstande (71 personer) i Gejlå og omegn

Resume:

Fælles høringssvar som adresserer generelle forhold på strækningen hvor Variant A kan erstattes af Variant B. Lavet for at illustrere fælles modstand, sammenhold og styrke i et område, hvor ejendommene ligger spredt.

Indeholder en fælles opfordring fra alle underskriverne til at vælge Variant B fremfor Variant A. Opfordringen er begrundet med konkrete hensyn til 6 miljøfaktorer:

Landskab. Variant A påvirker et fladt landskab og en luftledning vil være en væsentlig visuel forringelse omkring Hærvejen, som benyttes af flere tusinde lokale og turister årligt. Påvirkning af landskabet omkring Gejlå Bro og Povls Bro som lokalt anses for varemærker og stoltheder. Variant B ligger parallelt med nuværende 220 kV og blivende 150 kV og medfører en begrænset ændring af de nuværende forhold.

Socio-økonomi. Variant A vil medføre at færre lokale og ikke-lokale vil benytte muligheden for en gåtur i området og i stedet søge andre steder hen. Den vil også medføre store gener for landbrugserhvervet. Ejendomme uden tilhørende landbrugsarealer bliver usælgelige, mens ejendomme med landbrugsarealer får et værditab. De få ejendomme ved Variant B har allerede taget valget ved at bo op ad de eksisterende ledninger. Virksomheder i Kliplev som bliver påvirket af Variant B er allerede tilpasset en luftledning, mens det store industriområde vest for motorvejen på sigt kan blive begrænset af Variant A.

Befolkning og sundhed. Der vil komme støj fra ledningen som vil opleves i et stort område og forstærke de eksisterende støjgener fra vindmøller og motorvej. Som borger kan man ikke undgå at have magnetfelter i tankerne på trods af myndighedernes vurderinger. 1/230 tilfælde af børneleukæmi over en 5-års periode skyldes magnetfelter og der bor i dag mere end 20 børn langs Variant A. En luftledning vil være en ny stressfaktor som ikke var med i overvejelserne, da hjemmet blev købt. Ved Variant B bliver ingen nye boliger berørt.

Friluftsliv. Oplevelsen af at færdes i haven, i marken eller i skoven vil ikke være den samme og jagten vil blive forringet. Cyklemotionister og -turister i området vil blive berørt af ledningen. Variant B krydser margueritruter flere steder, men Variant A forløber nærmest parallelt. Påvirkningen er mindre ved Variant B, da der fortsat vil være en 150 kV ledning.

Kulturarv. Variant A ligger parallelt med hærvejsforløbet, hvilket betyder at der ikke vil være et eneste sted, hvor man kan gøre ophold uden at blive forstyrret af ledninger. Det er ikke lykkedes Energinet at holde en acceptabel afstand til Hærvejen og kulturarvsminderne. Måske kan der i fremtiden findes yderligere kulturhistoriske interesser i området, som så vil være påvirket af ledninger. Vil påvirke lokalhistorisk kulturarv og en del af Danmarks nationale kulturarv. Variant B medfører ingen påvirkninger af kulturarvsminder.

Natur. Kliplev Grusgrav kan efter færdiggravning om 6-8 år blive et vigtigt levested for beskyttede arter, rovfugle og vildt. Dette kan påvirkes negativt af Variant A, da området klemmes inde mellem luftledning og motorvej. Risiko for udledning af okker til Gejlå i anlægsfasen, som kan ødelægge naturværdier i åen. Mange rovfugle i Bommerlund Plantage, herunder et tranepar i mosen ved Paradisstien i 2016, som gerne skal blive der. Ved Variant B bliver ingen natur berørt, der ikke var berørt i forvejen.

Bemærkninger:

Den valgte linjeføring er Variant B og høringssvaret er dermed imødekommet.

En række af de påvirkninger som er adresseret i høringssvaret er også beskrevet i Miljørapporten. Det drejer sig bl.a. om den væsentlige påvirkning af landskabet, friluftlivet og kulturarven ved Hærvejen, Gejlå Bro og Povls Bro, som Variant A medfører mens Variant B på den tilsvarende strækning ikke medfører en væsentlige påvirkning, bl.a. da her allerede findes en luftledning i forvejen.

I forhold til magnetfelter henvises til bemærkningerne til høringssvar 2 og at Energinet skal følge de danske sundhedsmyndigheders forsigtighedsprincip og holde størst mulig afstand til boliger.

Som beskrevet i bemærkningerne til høringssvar 5 vil der være støj fra ledningen. De vejledende støjgrænser gælder ikke for et luftledningsanlæg, men vil være overholdt i en afstand af 20 m fra anlægget (40 dB)..

18: Privatperson (Allan Højbro Jensen og Joan Lunding Thomsen, Arrehøj 5, Kiske-lund Mark)

Resume:

Variant B krydser egen skov. Skoven er fredskov og hvis projektet gennemføres vil arealet ikke kunne anvendes som skov selvom det er fredskov, da ejer ikke er interesseret i juletræsproduktion.

Bemærkninger:

Den linjeføring, der udstedes kommuneplantillæg til, er Variant B og dermed den linjeføring som påvirker den nævnte skov. Der er lavet en afvejning af miljøpåvirkningerne for de enkelte linjeføringer sammenholdt med høringssvaret som baggrund for den endelige linjeføring.

Fældning af fredskov kræver dispensation fra Miljøstyrelsen i henhold til skovloven, og etablering af erstatningsskov vil ske efter nærmere aftale med Miljøstyrelsen. Energinet afholder alle omkostninger forbindelse med evt. rejsning af erstatningsskov.

Skovejer vil blive økonomisk kompenseret af Energinet for manglende mulighed for skovdrift, for de bevoksninger der ryddes og for evt. påvirkning af nabobevoksninger efter en konkret forhandling.

19: Nationalmuseet (Ulrik Abild)

Resume:

Rejser alvorlig bekymring omkring mulige påvirkninger af det unikke kulturmiljø i og omkring Frøslevlejren. Lejren er et nationalt mindesmærke og Aabenraa Kommunes største turistattraktion. En fra lejren synlig ledning vil i høj grad modarbejde stedets historik, fortællekraft samt det ønskede udviklingspotentiale. I et samarbejde mellem Nationalmuseet, Aabenraa Kommune samt D.S.I. Frøslevlejren er der i 2015 udarbejdet en udviklingsplan for lejren. Det er afgørende, at lejren fremover vedbliver at fremstå og i højere grad kommer til at fremstå autentisk uden forstyrrende elementer.

Det er Nationalmuseets vurdering at ledningsføringen i Variant A og i mindre grad Variant D og C, kommer til at være synlig fra Frøslevlejren. Nationalmuseet vurderer dette bl.a. på baggrund af egne udarbejdede visualiseringer. Nationalmuseet anser en ledningsføring synlig fra Frøslevlejren som meget uhensigtsmæssig og indgår gerne i nærmere dialog herom.

Bemærkninger:

Efter modtagelse af høringssvaret har Energinet været i dialog med Nationalmuseet i forhold til museets bekymringer, herunder på en besigtigelse i Frøslevlejren. Nationalmuseet har på den

baggrund givet udtryk for, at deres bekymringer i forhold til synligheden bliver imødekommet og håndteret på acceptabel vis i projektet.

20: Privatperson (Eva Schmidt og Henrik Junker, Kolonisthusevej 19)

Resume:

Bor tæt på grænsen midt mellem de tre linjeføringer Variant A, Variant E og Variant F. Foretrækker absolut Variant A da den vil påvirke naturtyper og landskab mindst, da disse allerede ligger tæt på motorvejen og derfor i forvejen er støjpåvirkede. Her vil masterne ikke påvirke dyr og mennesker, og der er en forbindelse i forvejen.

Kan ikke se fornuft i Variant E og Variant F, som vil ødelægge store naturområder igennem Frøslev Plantage og oplevelsen for de mennesker der nyder naturen og stilheden i den.

Bemærkninger:

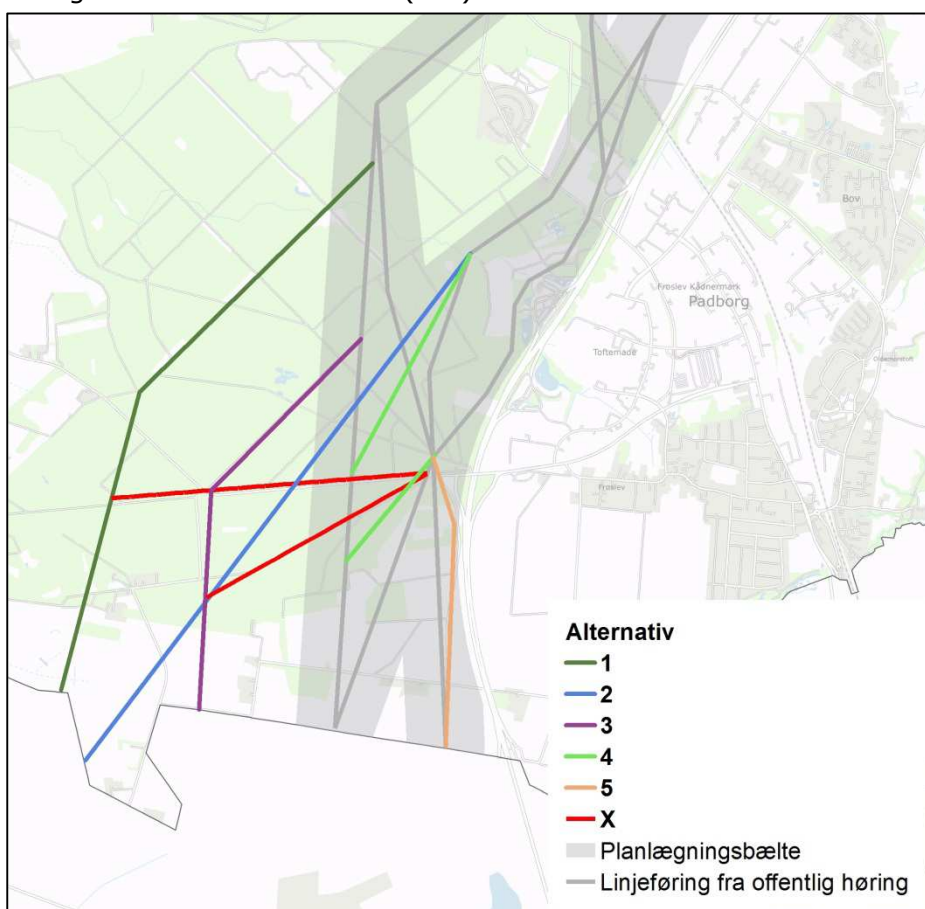
Den valgte linjeføring er Variant A og høringsvaret er dermed imødekommet.

21: Privatperson (Brian R. Andersen, Kolonisthusevej 17)

Bemærkninger:

Er imod linjeføringerne syd for Frøslevlejren og forslår fem alternative linjeføringer som er indtegnet på kort og tegnet op i Figur 2.

Ønsker at linjeføringen etableres, så den i mindst muligt omfang berører ejede matrikler og på den baggrund foreslås de alternative linjeføringer. Linjeføringerne foretrækkes i samme rækkefølge som de er nummeret (1-5).

Figur 2 Høringssvarets forslag til alternativ linjeføring. For både alternativ 1, 2 og 3, kan den viste grænsekrydsning også opnås ved at starte med den røde linje

I forhold til forslag 1-4 vil en linjeføring gennem Frøslev Plantage medføre, at plantagens træer giver en skærmende virkning, således at masterne ikke er fuldt synlige på afstand.

Bemærkninger:

Der udstedes kommuneplantillæg til Variant A, på baggrund af en afvejning af miljøpåvirkningerne for de enkelte linjeføringer sammenholdt med hørings svarerne. Dette hørings svar er dermed ikke imødekommet.

I forhold til de foreslåede alternativer, er 1 til 4 ikke gennemførlige inden for det planlægningsbælte som har været i offentlig høring. Nedenfor er argumenteret for, hvorfor de foreslåede linjeføringer hver især er fravalgt.

Alternativ 1: Den foreslåede linjeføring går centralt gennem Frøslev Plantage og går gennem skov over en længere strækning end Variant F som ligner mest. Den minder på strækningen gennem Frøslev Plantage om det fravalgte Alternativ 1, som er beskrevet i Miljørapporten. Linjeføringen blev bl.a. fravalgt da den går gennem den vestlige del af Frøslev Plantage, som naturmæssigt er den mest værdifulde og vil gøre skoven mere sårbar overfor vindpåvirkning. Endelig vil linjeføringen komme relativt tæt på habitat- og fuglebeskyttelsesområdet Frøslev Mose. Desuden rammer linjeføringen ikke et af de med tyske TenneT aftalte grænsekrydningspunkter.

Alternativ 2 og 3: Linjeføringen er længere end de fremlagte linjeføringer, påvirker mere skov og rammer ikke et af de med Tyskland aftalte grænsekrydningspunkter.

Alternativ 4: Linjeføringen er længere end de fremlagte linjeføringer og påvirker mere skov.

Alternativ 5: Linjeføringen ligger inden for etableringsbæltet for den valgte linjeføring. I forbindelse med detailplanlægning og endelig fastlæggelse af placering af master og ledninger, vil alle grundejere få besøg af en repræsentant fra Energinet, som præsenterer et forslag til luftledningens linjeføring på ejendommen.

Grundejeren har her mulighed for at komme med ønsker til en eventuel justering af linjeføringen inden for etableringsbæltet. I forhold til den foreslåede linjeføring vil der skulle tages hensyn til vejbyggelinjer langs motorvejen.

Forbindelsen vil være synlig over kortere afstande når den er placeret i skov. I skov vil der til gengæld være konflikt med skovloven, som siger, at der kun kan dispenseres hvis der ikke er andre alternativer.

22: Naturstyrelsen Sønderjylland (Karsten Romme)

Resume:

Hørings svaret vedrører de arealer der er ejet af Naturstyrelsen, dvs. hovedparten af Bommerlund og Frøslev Plantager.

Ser ingen væsentlig forskel på Variant A og B i forhold til Bommerlund Plantage.

Foretrækker Variant A kombineret med G (evt. også E) af hensyn til Bommerlund og Frøslev Plantage, da dette minimerer arealet af fredskov der skal fældes og placerer anlægget i den østlige udkant af skovene. Ved at placere linjeføringen tæt på motorvejen påvirkes et areal, som allerede er støjpåvirket og dermed mindre værdifuldt for friluftslivet i skovene.

Erhvervsområdet i Padborg vurderes at være et eksempel på, at et erhvervsområde og en luftledning godt kan sameksistere.

Naturstyrelsen anser ikke Variant C, D og F for at være brugbare. Variant C påvirker store arealer i Bommerlund Plantage og Variant C og F ligger meget centralt i Frøslev Plantage med

følgende vindpåvirkning, og påvirkning af friluftslivet, landskabet, skovens økologi, biodiversiteten og skovdriften.

Bemærkninger:

På strækningen gennem Bommerlund Plantage udstedes der kommuneplantillæg til Variant C og i Frøslev Plantage til Variant D, hvorved høringssvaret ikke imødekommes. Årsagen er, at Aabenraa Kommune har ønsket at friholde det udlagte men uudnyttede erhvervsområde ved Padborg for luftledningen og dermed fravalgt Variant A.

Miljørapporten har ikke identificeret en væsentlig forskel i miljøpåvirkning mellem Variant A og Variant C på strækningen gennem Bommerlund Plantage eller mellem Variant D og Variant A på strækningen gennem Frøslev Plantage. Dette skyldes bl.a. at udsynet til luftledningen er begrænset i Bommerlund Plantage og at både Variant A og Variant D vil medføre en væsentlig påvirkning i Frøslev Plantage. På strækningen gennem Frøslev Plantage er Variant D valgt fremfor Variant C, bl.a. af hensyn til at minimere påvirkningen af Frøslev Plantage. Fravalget af Variant C er således i overensstemmelse med ønsket i høringsvaret.

På størstedelen af strækningen gennem Frøslev Plantage er valgt Variant G, som er den linjeføring, der medfører den mindste påvirkning af selve plantagen på grund af den yderlige placering. På dette punkt er høringsvaret derfor imødekommet.

23: Privatpersoner (Nina og Gert Beuschau, Hærvejen 71)

Resume:

Fra familie med tre børn som godt kan lide det rolige og uforstyrrede liv på landet og ikke ønsker at genere naboerne med deres erhverv (malkekvæg). Bor i et område udenfor byen, men med et godt sammenhold.

Er klar over at alle skal bidrage til samfundet, men lever allerede med motorvejen og vindmøller.

Er bekymrede for risikoen for at få en luftledning på tværs af tilkørselsvej, lige uden for køkenskvinduet.

Luftledningen må ikke placeres nær en børneinstitution, men hvad med familiens børn. Stiller spørgsmålstegn ved, om malkekvæget kan blive påvirket af magnetfelterne.

Ligger ikke i det område som får økonomisk kompensation, men vil ligge midt mellem luftledning og vindmøller, med en deraf følgende værdiforringelse for ejendommen, som muligvis bliver usælgelig.

Området er smukt og bevaringsværdigt i forhold til natur og kulturhistorie, hvilket ikke bør ofres for to knæk over motorvejen.

Håber på Variant B frem for Variant A og at en personlig bemærkning som denne kan sikre, at der bliver taget hensyn også til de enkelte beboere og familier.

Bemærkninger:

Aabenraa Kommune har forståelse for familiens bekymringer i forhold til at få et stort anlæg tæt på. I forhold til magnetfelter henvises til bemærkningerne til hørings svar 2 og at Energinet skal følge de danske sundhedsmyndigheders forsigtighedsprincip og holde størst mulig afstand til boliger. Der er kun få undersøgelser af højspændingsanlægs påvirkning på dyr og uden entydige konklusioner. Der er ingen studier, der har påvist en skadelig effekt på dyrene som følge af magnetfelter

I forhold til erstatning henvises ligeledes til bemærkningerne til hørings svar 2 og at erstatning vil blive udbetalt efter den aftale som Energinet har indgået med bl.a. Landbrug & Fødevarer.

Den linjeføring som der udstedes kommuneplantillæg til er Variant A, på baggrund af en afvejning af miljøpåvirkningerne for de enkelte linjeføringer sammenholdt med høringssvarerne. Dette høringssvar er dermed imødekommet.

24: Sønderjyllands Golfklub (Bestyrelsesmedlem Bent Johnsen)

Resume:

Bemærker med tilfredshed at planlægningsbæltet ikke omfatter Årtoft Plantage og golfbanens areal.

Usikkerhed om undersøgelsesområde i forhold til planlægningsbælte, men er tilfreds med planlægningsbæltet.

Gør opmærksom på, at det er væsentligt at planlægningsbæltet ikke udvides og dermed kommer til at omfatte golfklubbens areal.

Nævner at golfklubben fra flere sider kan blive omfattet af zonen for nærføringserstatning og langs med Oksevejen blive omfattet af servitutareal eller nærhedszonen. Golfklubben ser frem til et positivt samarbejde og forbeholder sig ret til erstatning.

Bemærkninger:

Det er korrekt, at det er planlægningsbæltet i kommuneplantillægget, der angiver det areal, hvor forbindelsen kan blive placeret.

Planlægningsbæltet kan ikke udvides uden en ny offentlig høring.

Energinet oplyser, at der kun udbetales nærføringserstatning til boliger inden for 280 m og driftsbygninger inden for 100 m fra ledningen. Golfklubbens åbne arealer er dermed ikke omfattet af principperne for nærføringserstatning efter landsaftalen, som Energinet har indgået med Landbrug & Fødevarer samt Dansk Energi. Energinets erstatningsansvar er omfattet af dansk rets almindelige erstatningsregler samt de naboetlige regler om overskridelse af tålegrænsen.

25: Fælles høringssvar fra 290 beboere i Kragelund, Fårhus, Vejlbæk, Østerbæk, Bovmark, Frøslevlejren, Sofiedal og Bommerlund samt besøgende i skoven og hundeskoven (Kontakt: Fårhus Borger og Ungdomsforening v/Paul Reinhardt)

Resume:

Opfordrer til at vælge Variant A kombineret med Variant G ved Frøslev Plantage, med Variant G kabellagt (ca. 2,8 km) på grund af de store natur-, kultur- og historiske værdier, som kan blive visuelt og fysisk påvirket, bl.a. Frøslev Lyngpolde, Kådnermose og Frøslevlejren. Kabellægningen kan ske ved styret underboring under Frøslev Lyngpolde som dermed kan friholdes for gravearbejder.

Dette vil betyde at anlægget holdes langs motorvejen hvor det generer mindst.

Et ønskescenarie er kabellægning fra Tøndervej til Pluskærvej.

For at mindske påvirkningen i Frøslev Plantage, som giver mulighed for en stor unik og sammenhængende naturoplevelse, skal elledninger placeres så tæt som muligt på motorvejen, så der ikke er flere korridorer med forstyrrende tekniske anlæg.

Ved Frøslev Lyngpolde vil en linjeføring mod øst forstyrre mindst, da oplevelsen i denne retning allerede er generet af motorvejen. Cafeteriet på rasteplassen har ikke været i brug i mange år.

Anbefaler klart Variant G øst om Frøslevlejren, da det er i samme retning som motorvejen, og her er produktionsskov. Variant C og Variant F som går vest om Frøslevlejren vil ødelægge naturområdet Sandgården, og der bør tages særligt hensyn til en række lokaliteter i skoven som er unikke naturområder.

Hvad nytter en stor investering i Frøslevlejren, hvis det første og sidste man møder er en stor elledning.

Cykelruten gennem Fårhus vil krydse under luftledningen ved Variant C.

Fårhus som er et velfungerende, borgerdrevet samfund vil blive urimeligt berørt af alle andre linjeføringer end Variant A og Variant G. Fårhus er det eneste større byområde i planlægningsområdet som vil blive direkte og urimeligt berørt med master i en afstand af kun 200 m.

Foreslår kabellægning gennem industriområdet vest for Padborg, så varmen kan udnyttes, og så industriområdet kun ødelægges i mindre grad. Forstår ikke kommunens ønske om at friholde industriområdet og spørger til, om der ikke findes alternative industrigrunde i området.

I Bommerlund Plantage er Variant A ok mod syd, men bør flyttes mod øst, tættere på motorvejen for at friholde Hærvejen 64 for påvirkning.

Hærvejen 60 er en aftægtsbolig, og her kan Variant C ikke accepteres.

Hærvejen 56a er en ubenyttet kontorbygning, og arealet benyttes til juletræer, hvor højden ikke får betydning for elledningen.

Generelt er det vigtigt, at linjeføringen gennem Bommerlund Plantage holdes så tæt som muligt på motorvejen, da det vil genere mennesker og natur mindst.

Bemærkninger:

Aabenraa Kommune har forståelse for høringssvarets bekymringer.

I forhold til kabellægning henvises til høringssvar 2 og 9, hvor det dels er beskrevet hvorfor dette projekt skal gennemføres som en luftledning og dels redegjort for de forventede miljøpåvirkninger som en kabellægning gennem Frøslev Plantage vil medføre.

I forhold til valg af linjeføring, har Aabenraa Kommune på strækningen mellem Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage ønske om at udstede kommuneplantillæg til Variant C kombineret med Variant D, dvs. ikke den linjeføring som høringssvaret peger på. Årsagen er, at Aabenraa Kommune ønsker at friholde det udlagte, men uudnyttede erhvervsområde ved Padborg for luftledningen og dermed har fravalgt Variant A. Da der i Miljørapporten er identificeret en væsentlig påvirkning af Fårhus som følge af etablering af linjeføringen i Variant C og D er planlægningsbæltet indsnævret mod vest, således at der sikres en afstand til Fårhus på mindst 425 m.

På strækningen gennem Frøslev Plantage udstedes tilladelse til Variant G, i overensstemmelse med høringssvarets opfordring. Dette skyldes bl.a. at miljøpåvirkningen i Frøslev Plantage der ved mindskes på grund af den yderlige placering i plantagen.

Generelt afgiver kablerne kun lidt energi, men over tid sker der en opvarmning af det omkringliggende materiale (sand). Energinet.dk har oplyst at en jordvarmeslange på ca. 300 meter, som er nedlagt tæt på Energinets højspændingskabler, kan give en fordel for et jordvarmeanlæg til én husstand, men næppe til flere. Energinet tillader kun jordvarmeslanger på private ejendomme, og der er restriktioner i forhold til adgang til jordvarmeanlægget, fordi det etableres tæt på et højspændingsanlæg.

Det er Aabenraa Kommunes ønske at friholde industriområdet af hensyn til vækstmulighederne i lokalområdet og da erhvervsområdet langs motorvejen fremover forventes at blive mere attraktivt. En linjeføring gennem arealet kan have lokaløkonomiske konsekvenser i form af færre nye arbejdspladser, da dets attraktivitet mindskes.

Energinet har oplyst at i forbindelse af detailplanlægning og endelig fastlæggelse af placering af master og ledninger, vil alle grundejere få besøg af en repræsentant fra Energinet, som præsenterer et forslag til luftledningens linjeføring på ejendommen.

Grundejeren har her mulighed for at komme med ønsker til en eventuel justering af linjeføringen. I forhold til den foreslåede linjeføring vil der skulle tages hensyn til vejbyggelinjer langs motorvejen.

26: Privatperson (Jens Jørgensen Uge Hedevej 2)

Resume:

Høringssvaret omhandler hensynet til råstofområdet Uge-Nord.

På strækningen fra Råkær til Povlskrovejs indfletning i Hærvejen ser der ikke ud til at være taget hensyn til, at linjeføringen på østsiden af den eksisterende ledning vil medføre, at en større del af råstofområdet bliver isoleret langs Povlskrovej, hvilket vanskeliggør råstofindvinding.

En placering vest for den eksisterende ledning på strækningen vil måske slet ikke genere muligheden for råstofindvinding, da her alligevel vil være restriktioner på grund af nærheden til Povlskrovej. En østlig linjeføring isolerer et råstofområde, som er 17 ha større end en vestlig linjeføring ville.

Længere mod nord i råstofområdet findes ikke det samme problem.

Da der alligevel skal ske en krydsning af den eksisterende ledning lidt længere mod syd, vil det være en oplagt mulighed at krydsningen i stedet sker lidt længere mod nord, i området omkring Aabenraavej.

De lodsejere som får isoleret areal som dermed ikke kan bruges til råstofindvinding bør kompenseres økonomisk.

Linjeføringen bør genovervejes og regionen inddrages.

Bemærkninger:

Hensynet til råstofområdet er beskrevet i Miljørapporten og har indgået i vurderingen af projektet. Det er bl.a. vurderet at der ikke er afledte socioøkonomiske konsekvenser for råstof erhvervet som følge af projektet.

Høringssvaret nævner, at der alligevel skal ske en krydsning af den eksisterende ledning lidt længere mod syd. Dette var tilfældet med Variant A, men da der gives tilladelse til Variant B, er krydsningen ikke længere relevant.

I forhold til om linjeføringen bør ligge øst eller vest for den eksisterende 220 kV luftledning samt mulighed for krydsning af den henvises til høringssvar nr. 10, hvor det bl.a. er beskrevet at linjeføringen er forventet og at der kan ske tilretninger i forbindelse med lodsejerforhandlingerne efter VVM-tilladelsen er givet og at en krydsning af den eksisterende ledning ikke er hensigtsmæssig på grund af den øgede landskabelige påvirkning. Ligeledes er det beskrevet, at årsagen til den forventede linjeføring placering mod øst. er hensynet til at minmere antallet af berørte boliger.

I løbet af VVM-processen har Energinet været i dialog med Region Syddanmark. Regionen finder at Energinet har fundet en velafbalanceret løsning, og vil ikke modsætte sig et tracé 40 m øst for det eksisterende. Det skyldes, at der er taget hensyn til, at berøre færre ejendomme med boliger, at den nye ledning skal være minimum 40 m fra den eksisterende og passage af det fredede område omkring Hærvejen ved Povls Kro på det smalleste sted.

Regionen bemærker også at det i råstoflovens § 3 er fastsat, at der ved lovens anvendelse på den ene side skal lægges vægt på råstofinteressen og tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på en række andre forhold som rækker fra miljø over natur og landskab til infrastruktur, herunder energiproducerende anlæg.

Regionen forudsætter fortsat, at master der placeres i graveområderne, ligesom de nuværende, i videst muligt omfang placeres så de ligger tæt på veje og andre anlæg som gravningen i forvejen vil holde afstand til, således at påvirkning af råstofinteressen bliver mindst mulig.

27. D.S.I. Frøslevlejren (Bestyrelsesformand Thomas Andresen)

Resume:

Høringssvaret kan ikke anbefale de fremlagte forslag til linjeføringer. D.S.I. Frøslevlejren, Aabenraa Kommune og Nationalmuseet har de sidste tre år arbejdet på en Visions- og handlingsplan for det nationale mindesmærke som bygger på et koncept om at omdanne Frøslevlejren til en autentisk og kronologisk fortælling. Er bekymret over at ledningerne kommer så tæt på Frøslevlejren og bliver synlige for derved at ødelægge indtrykket af lejren.

Bemærkninger:

Den valgte linjeføring i nærheden af Frøslevlejren (Variant C kombineret med Variant G) er den linjeføring der ligger længst fra Frøslevlejren, under hensyntagen til, at Aabenraa Kommune har ønsket at friholde det udlagte, men uudnyttede erhvervsområde ved Padborg for luftledningen.

28. Palsgaard Spær (John Sandholm)

Resume:

Virksomheden ligger i erhvervsområdet i Klipleve, i planlægningsbæltet for Variant B. For virksomheden vil en indskrænkning med tilhørende restriktioner i 30 m på hver side af anlægget være problematisk for driften, hvis der ikke kan tillades læsehøjder på 5-6 meter. Det er derfor vigtigt at der gives tilladelse til at løfte op til 6 m over virksomhedens grund.

Bemærkninger:

Aabenraa Kommune har forståelse for betydningen af de restriktioner som virksomheden kan blive udsat for.

Energinet har været i dialog med Palsgaard Spær både under og efter offentlighedsfasen.

Energinet har informeret virksomheden om, at en linjeføring over dens grund vil medføre restriktioner, men at Energinet gerne går i dialog for at minimere generne.

I forbindelse af detailplanlægning og endelig fastlæggelse af placering af master og ledninger, vil alle grundejere få besøg af en repræsentant fra Energinet, som præsenterer et forslag til luftledningens linjeføring på ejendommen.

Grundejeren har her mulighed for at komme med ønsker til en eventuel justering af linjeføringen, herunder også en snak om mulige løftehøjder under ledningen.

29. Ministeriet for Energiomstilling, landbrug, miljø og arealer i Schleswig-Holstein (MELUR)

Resume:

Tilfreds med, at den vestligste linjeføring ikke længere er i spil.

Ministeriet finder at afstanden til det tyske Natura 2000-område Jardelunder Moor nu er tilstrækkelig stor, og er enig i vurderingen af, at en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området som følge af projektet kan udelukkes.

På grund af den store betydning af Schleswig-Holsten og Jylland for europæiske trækfugle appellerer ministeriet til, at der opsættes markeringer på luftledningen for at minimere risikoen for at fugle kolliderer med dem. Særligt er der en væsentlig trækkorridor mellem Flensborg Fjord og vestkysten som anvendes forår og efterår.

Bemærkninger:

Risikoen for fuglekollisioner er undersøgt og vurderet i den udarbejdede miljørapport. Konklusionen er, at en kollision vil være kritisk for de enkelte individer og familiegupperne, men det vurderes ikke at være af et omfang, hvor bestandene påvirkes væsentligt. Ligeledes er det konkluderet, at konsekvensen af en kollision generelt vil være større for ynglefugle end for rastefugle, da tabet af en fugl kan betyde, at ynglen går til.

Energinet i Danmark har ikke tidligere opsat fuglemarkeringer på luftledninger. Senest er der dog i april 2017 blevet sat markeringer op på en 150 kV ledning ved Dybsø på Sjælland, da der i januar og februar måned i 2017 var rapporter om flere hundrede døde knopsvaner langs ledningen. De mange kollisioner skyldtes, at ledningen var placeret på tværs af det daglige svanetræk mellem fødesøgningsområder på land og overnatningspladser i fjorden i kombination med usædvanligt mange tågede dage med lav sigtbarhed i perioden.

Energinet har i forbindelse med opsætningen været i dialog med Dansk Ornitologisk Forening og følger op med et overvågningsprogram den kommende vinter for at overvåge effekten ved Dybsø.

Der ses i den konkrete sag ikke et behov for at opsætte markeringer på den nye 400 kV luftledningsforbindelse. Det skyldes bl.a. at der ikke er identificeret en væsentlig påvirkning af fugle.

Figur 3 Markeringer på jordledningen (øverst) af luftledning ved Dybsø

3. Hvordan miljøhensyn er integreret i planen

Projektets formål er, at understøtte udbygningen med vedvarende energi og den grønne omstilling i Danmark og Europa. Når andelen af vedvarende energi stiger, øges behovet for at kunne udveksle energi med udlandet. Dette projekt øger muligheden for at udveksle energi med Tyskland og er af EU-kommissionen vurderet som vigtigt for at kunne understøtte et vel-fungerende integreret energimarked.

Aabenraa Kommune udsteder kommuneplantillæg og lokalplan til projektet, da dets formål er en væsentlig samfundsmæssig interesse og understøtter den grønne omstilling. Projektet har nogle væsentlige visuelle konsekvenser som ikke kan afværges, men valg af linjeføring sammenholdt med de gennemførte projektilpasninger vurderes, at kunne minimere de miljømæssige konsekvenser til et acceptabelt niveau.

Projektet vil ifølge Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering medføre følgende væsentlige påvirkninger:

- en væsentlig påvirkning af Fårhus og dennes beboere samt landskabet omkring, som følge af den visuelle påvirkning fra luftledningen. Påvirkningen af Fårhus er minimeret, ved at indsnævre etableringsbæltet omkring Fårhus, så de dele af planlægningsbæltet der lå tættest på byen i forslaget til kommuneplantillæg udtages. Indsnævringen er lavet under hensyntagen til, at de konkrete lodsejere som får luftledningen på deres jord, skal have mulighed for at kunne påvirke den endelige linjeføring på deres ejendom i forbindelse med forhandlingerne efter udstedelse af kommuneplantillæg.
- en væsentlig visuel påvirkning i Frøslev Plantage i de ryddede områder og i delområderne Kådnermose og Frøslev Lyngpolde, som ligger i plantagen. Påvirkningen af Frøslev Plantage er minimeret ved at vælge en linjeføring, der ligger så yderligt i plantagen som muligt.
- en væsentlig påvirkning af det udpegede kulturmiljø i Frøslev Plantage, den valgte linjeføring medfører den mindste påvirkning, på grund af den yderlige placering i plantagen.

For de boliger der kommer til at ligge nær projektet vil der være en påvirkning. Her vil der i fasen efter udstedelse af kommuneplantillæg og VVM-tilladelse pågå forhandlinger mellem Energinet og den enkelte grundejer, bl.a. i forhold til præcis placering af projektet og muligheden for økonomisk kompensation.

I forhold til natur vil de i projektet indarbejdede afværgeforanstaltninger forhindre væsentlige påvirkninger.

Projektet medfører også nedtagning af de eksisterende luftledninger mellem Ensted og grænsen, som vil medføre en positiv påvirkning på landskabet, og virksomhederne i industriområdet i Padborg vil ikke længere være begrænset i deres brug af arealerne under luftledningerne.

Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering viser, at projektet ikke vil forhindre, at der kan opnås gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 97 Frøslev Mose som omfatter habitatområde nr. 87 og fuglebeskyttelsesområde nr. 80 og er beliggende ca. 2 km øst for den valgte linjeføring. Det samme gælder for Natura 2000-område nr. 95 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark, som omfatter habitatområde nr. 84 og fuglebeskyttelsesområde nr. 58, og som krydses af et eksisterende ledningsanlæg, som nedtages i forbindelse med projektet. En påvirkning af øvrige Natura 2000-områder vurderes ligeledes at kunne udelukkes.

Miljørapporten med VVM-redegørelse viser, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngre- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

3.1 Kumulative effekter med Lokalplan nr. 88 samt Kommuneplantillæg nr. 3

Efter at kommuneplantillæg, lokalplan og den tilhørende miljøvurdering blev sendt i offentlig høring d. 3. marts 2017, har Aabenraa Kommune d. 10. juli 2017 vedtaget Lokalplan nr. 88 - Erhvervsområde nord for Hjordkær med tilhørende Kommuneplantillæg nr. 3. Planlægningen for Lokalplan nr. 88 blev igangsat med indkaldelse af ideer, forslag og bemærkninger d. 23. marts 2017 og den offentlige høring af planforslaget foregik i perioden fra 6. april til 7. juni 2017. Lokalplanens formål er at udlægge området i umiddelbar nærhed af Station Kassø til erhvervsområde i form af særligt arealkrævende og strømforbrugende virksomhed. Lokalplanen indeholder mulighed for en bebyggelsesprocent på 50, svarende til et etageareal på ca. 1.425.000 m². Bebyggelsen må opføres med en højde på maksimalt 15 meter, samt med maksimalt 5 m tekniske anlæg mv. på tage. Lokalplanen omfatter et område på ca. 285 ha, umiddelbart nordøst for Station Kassø.

Da Lokalplan nr. 88 først var i offentlig høring efter påbegyndelse af den offentlige høring af Kassø-Frøslev projektet, er kumulative effekter af projekterne håndteret i Lokalplan nr. 88. I miljøvurderingen af Lokalplan nr. 88 er der identificeret kumulative forhold med Kassø-Frøslev projektet indenfor landskab og støj, men ikke øvrige miljøemner.

Det fremgår således i forhold til landskab: *"Hvis projektet med at opgradere luftledningerne mellem Kassø og Frøslev til 400 kV realiseres, vil det være nødvendigt at udvide højspændingsstation Kassø mod vest. I nærområdet syd og vest for stationen vil det således medføre en større landskabelig påvirkning med tekniske anlæg. Udvidelsen forventes dog omkranset af tæt, levende hegn som den eksisterende station."*

I forhold til støj fremgår det: *"Som led i Energinet.dk's kommende opgradering af Kassø-Frøslev fra 220 kV til 400 kV skal højspændingsstation Kassø udvides. Dette kan medføre forøget støj omkring stationen. Dette afklares i forbindelse med særskilt VVM, hvor Miljø- og Fødevareministeriet er myndighed."*

4. Hvordan miljørapporten er taget i betragtning

I Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering er der redegjort for projektets potentielle miljøpåvirkninger.

Der er i forbindelse med offentlighedsfasen indkommet hørings svar, der er blevet taget i betragtning som beskrevet i kapitel 2.

I Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering er der indarbejdet en række afværgeforanstaltninger som projektforsættninger. Samtlige afværgeforanstaltninger, som er relevante for den valgte linjeføring, er nævnt nedenfor.

Landskab

- Masterne vil så vidt muligt blive placeret med ensartet afstand for at mindske den visuelle påvirkning
- På strækningen mellem Kliplev og Bommerlund, hvor 400 kV ledningen etableres parallelt med en 150 kV ledning tilstræbes det, at masternes rytme er ensartet
- "Lokalplan 103 – Højspændingsstation ved Kassø" indeholder bestemmelser for etablering af beplantning omkring Station Kassø. Disse vil blive fulgt for at afskærme indsynet til stationen.

Friluftsliv

- Naturlegepladsen ved Kådnermose i Frøslev Plantage flyttes til en ny placering. Naturstyrelsen, som ejer skoven, har tilkendegivet, at en ny mulig placering er et område lige nord for Kådnermose i nærheden af de eksisterende toiletfaciliteter og parkeringsplads.

Kulturhistorie og arkæologisk kulturarv

- Så vidt muligt undgås at opstille master inden for det udpegede kulturmiljø omkring Hærvejen (to krydsninger, vest for Årtoft Plantage og sydenden af Bommerlund Plantage, jf. figur 12-3 i Miljørapporten)
- Der vil ikke blive etableret midlertidigt arbejdsareal eller adgangsvej inden for fredningen af Oksevejen (krydses vest for Årtoft Plantage). Masterne og deres fundament vil også blive etableret uden for fredningen
- Anlægsarbejdet vil ikke berøre fredede fortidsminder direkte og så vidt muligt heller ikke deres beskyttelseslinjer
- Der vil ikke blive etableret master og mastefundamenter på fortidsminder eller inden for beskyttelseslinjen omkring dem. Ledningsovertræk hen over beskyttelseslinjen kan dog forekomme.
- Diger der berøres af det midlertidige anlægsarbejde vil efterfølgende blive retableret. Museum Sønderjylland vil få mulighed for at registrere og undersøge diget, inden det berøres samt overvåge genopbygningen af det.
- Hvor Museum Sønderjylland finder det nødvendigt, vil der blive foretaget arkæologiske forundersøgelser ved de enkelte mastelokaliteter, før de egentlige arbejder ved masterne bliver igangsat.
- Museum Sønderjylland vil blive inddraget, inden anlægsarbejde i kulturarvsarealer påbegyndes. Museet vil desuden ved behov få mulighed for at overvåge anlægsarbejdet her.

Vandmiljø

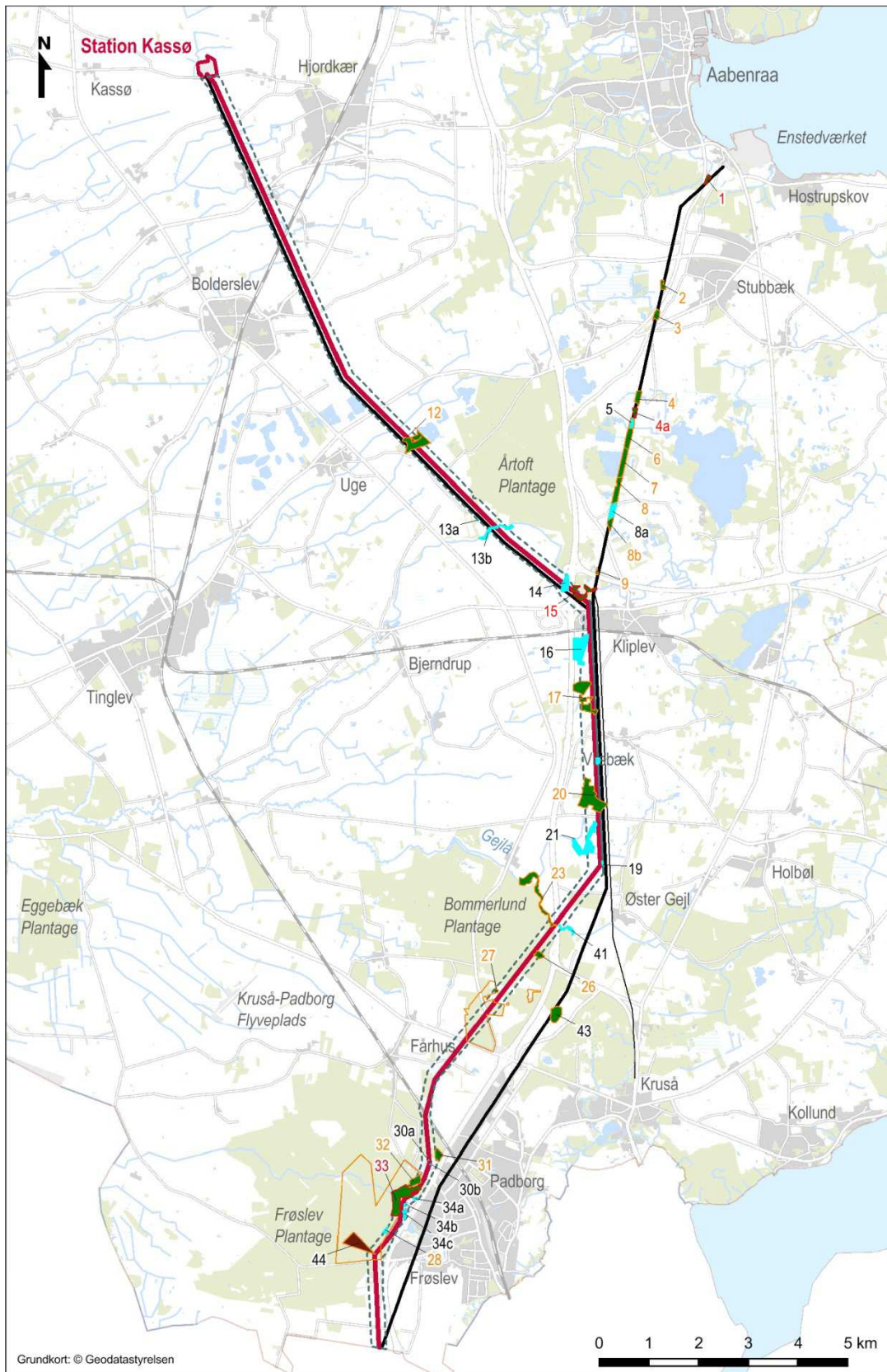
- Spild fra entreprenørmaskiner søges undgået og entreprenøren skal udarbejde en beredskabsplan til håndtering af evt. spild af olieholdige og andre miljøfremmede stoffer
- Det sikres, at der ikke udledes en øget mængde vand, sediment, partikler (sand, grus m.m.) eller miljøfremmede stoffer fra arbejdsarealer til vandløb i et omfang, som forringer tilstanden eller umuliggør målopfyldelse

- Ved krydsning af vandløb i forbindelse med kørsel til arbejdsplads eller trækning af forline sikres det, at vandløbet og dets brinker påvirkes mindst muligt, f.eks. ved etablering af midlertidig overkørsel over vandløbet eller ved at skyde for-linen over. Ved eventuelle påvirkninger reetableres vandløbet og dets brinker, når arbejdsvejen fjernes. Vandgennemstrømningen opretholdes gennem hele anlægsfasen, og det sikres, at der ikke sker udskylning af sediment med jord, grus etc. og miljøfremmede stoffer fra arbejdspladser i et omfang, som forringer vandløbenes tilstand eller umuliggør målopfyldelse, både ved master og Station Kassø. Herudover kontaktes Aabenraa Kommune for en vurdering af, om der kræves tilladelse fra vandløbsloven til krydsning af vandløb.

Natur

- For at modvirke tab af § 3-natur foretages kompenserende foranstaltninger, hvis der sker inddragelse af § 3-natur til mastefundamenter. Aabenraa Kommune angiver i § 3-dispensationerne hvilke afværgeforanstaltninger, der stilles som vilkår
- Traktose i § 3-områder søges undgået. Efter aftale med myndighederne kan dette ske ved at anlægge arbejdsveje og arbejdsarealer ved brug af køreplader, der fordeler trykket. Alternativt kan anvendes køretøjer, der er forsynet med brede gummi-hjul/bæltekøretøjer beregnet til kørsel på meget blød bund
- Det søges så vidt muligt undgået at placere master på lokalitet 20 (mose ved Vilsbæk Mark), 26 (mose i Bommerlund Plantage), 33 (Frøslev Lyngpolde) og 36 (dige syd for Frøslev plantage) samt på voksested for mælkeurt inden for lokalitet 15 (overdrev nord for Klipleve). Hvis det ikke kan undgås at placere en mast på lokalitet 15, vil der blive gennemført detailkortlægning af voksested for mælkeurt inden opsætning af mast
- Kørsel i forbindelse med trækning af ledninger, fældning af vedplanter samt etablering af arbejdsarealer og arbejdsveje vil så vidt muligt blive undgået på lokalitet 20 (mose ved Vilsbæk Mark) og 26 (mose i Bommerlund Plantage)
- I § 3-lokaliteter fjernes materialet efter periodevis fældning og beskæring af vedplanter i driftsfasen
- Ved opgravning af mastefundament i § 3-områder fyldes hullet op med jord, der har et lavt indhold af organisk materiale (som f.eks. mineraljord). I moser med tørvejord vil fundamentene så vidt muligt blive efterladt i jorden for at undgå risiko for forstyrrelser, forurening og dræning. Hvis der ikke kan laves aftale med lodsejer om dette, udarbejder Energinet en detaljeret arbejdsplan for fjernelsen, så det sker så skånsomt som muligt. Planen sendes til godkendelse hos Miljøstyrelsen og Aabenraa Kommune inden arbejdet sættes i gang
- Ved fældning af fredskov etableres der erstatningsskov. Fældning af fredskov kræver dispensation fra Miljøstyrelsen, og etablering af erstatningsskov vil ske efter nærmere aftale med Miljøstyrelsen.
- Det søges undgået at placere arbejdsarealer inden for områder med ældre løvtræer. Konkret drejer det sig om et areal med ældre ege i Frøslev Plantage, ca. 200 m nord for Pluskærvej
- Arbejde med nedtagning af eksisterende luftledninger i og omkring Hostrup Sø gennemføres uden for fuglenes yngleperiode, der er fra 15. marts til 15. juli.
- Påvirkning af fugle i forbindelse med fældning af skov i Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage vil blive søgt minimeret. Fældningen vil ske i vinterperioden, inden starten af fuglenes yngleperiode, formentlig i 2018/2019. Det præcise tidspunkt vil afhænge af aftalen med skovejere og skovejers entreprenør.
- Forstyrrelse af fugle i forbindelse med anlægsarbejde i Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage vil blive søgt minimeret. Da ynglefuglene er mest sårbare i den tidlige yngletid (marts-maj) vil de mest støjende og omfangsrige anlægsarbejder som ramning samt leverance og rejsning af mast ikke ske i denne periode.

- For at sikre den økologiske funktionalitet for markfirben vil der inden kørsel i forbindelse med trækning af ledninger i Frøslev Lyngpolde (lokalitet 33, se Figur 4) blive lavet en detailkortlægning af lokaliteten, der sikrer at anlægsarbejdet ikke gennemføres inden for områder af den, der er egnet for markfirben. Alternativt vil ledningen skydes over lokaliteten, så påvirkningen undgås.
- Hvis der findes markfirben på lokalitet 1 (overdrev syd for Enstedværket), 4a (overdrev nord for Hostrup Sø) eller 15 (overdrev nord for Klipleve), skal arbejdsveje og -pladser så vidt muligt placeres uden for egnede habitater for markfirben. Derudover opsættes paddehegn langs arbejdsveje og -pladser.
- For at forhindre at padder går til under anlægsarbejdet og arbejder i forbindelse med nedtagning af den eksisterende linje, skal arbejderne foretages uden for paddernes vandringsperioder fra medio februar til medio april og fra ultimo juni til ultimo september. Dette gælder for lokaliteter langs luftledningen der tages ned: lokalitet 2 og 3 (moser vest for Stubbæk), 4 (mose nord for Hostrup Sø), 6, 7, 8 og 8b (moser omkring Hostrup Sø), 9 (mose nord for Klipleve), 43 (eng/mose i Padborg).
Samt lokaliteter hvor den nye 400 kV luftledning opsættes: 12 (mose ved Uge Mark), 17 (eng nordvest for Vilsbæk), 20 (mose ved Vilsbæk Mark), 23 (eng langs Gejl Å), 26 (mose i Bommerlund Plantage), 27 (småmoser i den sydlige del af Bommerlund Plantage) 31 (mose øst for Frøslevlejren) og 32 (Kådnermose).
Hvis anlægsarbejdet sker inden for paddernes vandringsperiode, skal paddebestanden sikres på anden vis, f.eks. ved at etablere et eller flere paddevandhuller i eller i nærheden af lokaliteten eller ved opsætning af paddehegn langs arbejdsvejen og arbejdspladsen ved masten i perioden 1. oktober til 15. februar og lade dem stå indtil arbejdet er afsluttet
- Hvis der skal fældes træer i det område der er vurderet at være egnet for flagermus (et areal med ældre ege i Frøslev Plantage, ca. 200 m nord for Pluskærvej) vil der blive gennemført egentlige detailkortlægninger af træerne med evt. lytninger efter flagermus, og derefter vil der blive gennemført de nødvendige afværgeforanstaltninger i samarbejde med Miljøstyrelsen.

- Eksisterende 220 kV luftledning
- Eksisterende 150 kV luftledning
- - - Etableringsbælte
- Linjeføring
- § 3-arealer
- § 3-arealer med særlige hensyn
- Lokaltet med ældre løvtræer egnet for flagermus
- 27 Lokaltet med hensyn til padder
- 4a Lokaltet med hensyn til markfirben

Figur 4 Beskyttede naturområder (§ 3 arealer) og mulige levesteder for særligt beskyttede arter (bilag IV-arter).

- Så vidt muligt vil ledninger skydes over lokalitet 20 (mose ved Vilsbæk Mark), for at undgå kørsel med bæltekøretøj på lokaliteten.
- Nedtagningsarbejdet i habitatområde H84 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark gennemføres om efteråret eller i vinterhalvåret, hvor vegetationen er mindst sårbar og kørsel foregår på køreplader eller med køretøjer beregnet til kørsel på meget blød bund. Herudover bliver retningslinjer vedrørende adgang til masterne fulgt.
- Nedtagningsarbejdet i fuglebeskyttelsesområdet F58 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark gennemføres uden for fuglenes yngleperiode 15. marts til 15. juli.

Støj og vibrationer

- Der vil blive brugt en triplex-konfiguration på lederne og en optimal indbyrdes placering af fasernes systemer, for at reducere støjpåvirkningen

Luftforurening

- Indkørsel til arbejdspladser placeres under hensyn til omkringliggende boliger mv.
- Diffust støv i anlægsfasen minimeres ved, at der sker den nødvendige vanding og renholdelse, især i tørre og blæsende perioder.
- Jordarbejde i anlægsfasen planlægges, så håndtering, oplagstid og flytning minimeres
- Ved kørsel med lastbiler og entreprenørmaskiner på grusvej/jordarealer tæt på boliger påbydes reduktion af hastighed (25 km/t).

Grundvand og jordforurening

- Oppumpet grundvand udledes over tilstødende arealer, til drængrøft eller recipient efter passende rensning som anvist i tilladelse til udledning fra Aabenraa Kommune.
- Eventuel opgravning, håndtering, mellemdeponering og slutdeponering af forurenede jord vil ske i henhold til gældende regler og efter tilladelse fra Aabenraa Kommune.
- Hvis der i forbindelse med anlægsarbejderne træffes arealer med ukendt forurening, vil anlægsarbejdet blive standset, og miljømyndighederne orienteres i henhold til gældende regler.
- Der stilles krav til entreprenørens oplag af olie og kemikalier, herunder krav om spildbakker under olietanke, oplagring af kemikalier i særlige miljøcontainere og hindring af påkørsel. Det tilstræbes desuden, at mobile tanke flyttes så lidt som muligt, samt at entreprenørmaskiner og udstyr vedligeholdes, så brud på hydraulikslanger og lignende forhindres.
- Der stilles krav til entreprenøren om, at der udarbejdes en beredskabsplan for projektet, så det står helt klart for alle, hvem der skal gøre hvad, og hvem der skal kontaktes i forbindelse med et evt. spild eller anden form for ulykke, således at der er et beredskab til begrænsning af forurening, såfremt der sker spild med forurening til følge.
- Hvis der ved arbejder på eller nær forurenede arealer foretages grundvandssænkning, kan dette medvirke til en spredning af forureningen. Der foretages de nødvendige steds- og forurenings-specifikke foranstaltninger for at sikre, at forureningen ikke spredes.

5. Hvorfor den vedtagne plan er valgt på baggrund af alternativer

Der er i kapitel 5 i Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering redegjort for de syv mulige linjeføringer for projektet som var fremlagt i offentlig høring. Herudover er der redegjort for de fravalgte alternativer til linjeføring med begrundelse herfor.

I de enkelte fagkapitler er der lavet en vurdering af de miljømæssige påvirkninger som følge af hver enkelt af de syv linjeføringer, Variant A-G.

Den linjeføring som Aabenraa Kommune har udsteder kommuneplantillæg til er en kombination af Variant A, Variant B, Variant C, Variant D og Variant G. Se Figur 1.

I Miljørapporten fremgår det, at Variant A er Energinets foretrukne løsning. På baggrund af bl.a. høringssvarene har Energinet ændret holdning til den foretrukne løsning på baggrund af nedenstående punkter:

- På strækningen fra Kliplev til Bommerlund Plantage fravælges Variant A til fordel for Variant B. Variant B har ingen væsentlige påvirkninger af miljøet, mens Variant A medfører en væsentlig påvirkning af kulturmiljøet og friluftlivet omkring Hærvejen samt af landskabet omkring Gejlå.
Ved at vælge Variant B er påvirkningen af miljøet dermed reduceret i forhold til alternativet
- På strækningen gennem Frøslev Plantage fravælges Variant A til fordel for Variant G. Begge varianter påvirker Frøslev Plantage væsentligt, men påvirkningen er mindre ved Variant G. Valget har derfor mindsket projektets miljøpåvirkning
- På strækningen mellem Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage fravælges Variant A til fordel for en kombination af Variant C og Variant D. Variant A har ingen væsentlige påvirkninger af miljøet, mens Variant C kombineret med Variant D medfører en væsentlig påvirkning af Fårhus og dens beboere samt det omkringliggende landskab. Påvirkningen er mindsket ved at vælge Variant D frem for Variant C og ved at etableringsbæltet er fastlagt, så minimumsafstanden til Fårhus øges. Årsagen til fravalget af Variant A er, at Aabenraa kommune ikke har ønsket at udstede kommuneplantillæg til Variant A på denne strækning, da det udlagte erhvervsareal langs motorvejen ønskes friholdt for luftledningen.

6. Overvågning

Det er i Miljørapporten med VVM-redegørelse og miljøvurdering vurderet, at der ikke er behov for at overvåge projektets påvirkning af miljøet.

Sammenfattende redegørelse – Miljøvurdering af Kommuneplantillæg nr. 1 og 2 samt Lokalplan nr. 103

Udarbejdet af Aabenraa Kommune, Kultur, Miljø & Erhverv.

Offentliggjort den XX. måned 2017

Tryk: Aabenraa Kommune
Kort: Copyright Energinet.dk

Nærmere oplysninger kan i normale åbningstider fås ved henvendelse til:

Aabenraa Kommune
Kultur, Miljø & Erhverv
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Eller som e-post til:
plan@aabenraa.dk